

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Resp. 5. Prædestinatio est etiam Angelorum, non quidem omnium, sed eorum tantùm qui steterunt, & in accepta à Deo sanctitate perseverarunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

secundum hac omnia ex nobis erant: verumtamen secundum aliam quandam discretionem non erant ex nobis Quenam est tandem ista discretio? Non erant secundum propositum vocati; non erant in Christo electi ante constitutionem mundi; non erant in eo sortem consecuti; non erant predestinati secundum propositum ejus, qui universa operatur; nam si hoc essent, ex illis essent, & cum illis sine dubitatione mansissent. 4. Illi tantum sunt inter homines predestinati, quibus Deus preparavit media efficacia, & cum assecutione salutis connexa. Sed fide certum est, quod Deus talia media non omnibus, sed certis tantum hominibus preparaverit in æternitate, & conferat in tempore. Ergo, &c.

Obj. Deus preparavit omnibus hominibus media idonea ad salutem, licet aliis plura & majora, aliis verò minorā & pauciora. Ergo omnes homines sunt predestinati. R. neg. conseq. Nam predestinatio non est preparatio mediæ præcisè idoneorum ad salutem cum illis assequendam, sed est preparatio mediæ efficacium, & in primis perseverantiæ finalis, quæ cum gloria æterna infallibiliter connexa est. Unde homines, qui non salvantur, non fuerunt predestinati, quamvis accipiant media ad salutem idonea, quibus cum, si eis rectè uterentur, salvarentur, aut ulteriora acciperent, quibus rectè usi salutem consequerentur æternam.

Dices. Deus iis, qui salvantur, preparavit quidem media efficacia, & cum salute certissimè connexa, at preparavit præcisè ut idonea, & tamen dicitur eos predestinasse. Ergo etiam dicendus est alios predestinasse, quia illis media idonea, ut talia, preparavit. R. I. querendo ab adversariis, unde habeant, Deum preparando iis, qui salvantur, media efficacia, & cum salute certissimè connexa, non preparasse illa ut efficacia & cum salute connexa, sed præcisè ut idonea? nullum enim hujus præcisionis vestigium extat sive in Scripturis, sive in Patribus. An quia Deus non potuit certos homines præ cæteris diligere? Si ita est, Deus non potuit aliis plura & majora, aliis verò pauciora & minorā auxilia preparare. Quod est absurdum, etiam secundum adversarios. An quia cum voluntate dandi certis hominibus auxilia efficacia & cum salute connexa, ut talia, stare non potest voluntas sincera salvandi reliquos? At hoc est manifestè falsum. Nam voluntas absoluta & efficax salvandi aliquos, non pugnat cum voluntate conditionata salvandi alios; hæ enim duæ voluntates pugnare non possunt inter se, nisi circa idem subiectum, cui Deus vult salutem. An denique quia cum voluntate dandi certis hominibus auxilia efficacia & cum salute connexa, ut talia, stare non potest voluntas indifferens & æqualis circa salutem omnium hominum? At hæc voluntas saltem redolet Pelagianismum & Semipelagianismum. Præterea, quis dicat Deum non majori affectu voluisse salutem Petri, quam salutem Judæ; aut non majori affectu velle salutem fidelium, quam salutem infidelium, qui de Christo nihil unquam audiunt, & in infidelitate negativa moriuntur?

Resp. 2. hanc præcisionem nullatenus prodesse reprobis, quibus tamen consulere volunt adversarii; nec ad aliud valet, quam ad extenuandam Dei ergo electos benevolentiam, & infirmendam electorum erga Deum gratitudinem.

Resp. 3. hanc præcisionem pugnare non solum contra doctrinam S. Augustini, & aliorum Patrum, qui in hac materia diligenter & ex professo versati sunt, sed etiam cum divinis Scripturis: cum enim preparationem gratiarum factam pro electis, vocant predestinationem, electionem, propositum, manifestè significant specialissimum quemdam Dei erga electos in preparandis gratiis illis affectum, qui affectus nec esse nec intelligi potest, nisi dicatur Deus gratias illas preparasse, ut efficaces, & cum salute connexas; nam si Deus illas non preparavit electis ut tales, efficacia illarum, & connexio cum salute electorum, habuit se purè materialiter ad af-

fectum divinum, & ita Deus non alio affectu voluit illas electis, quam voluit reprobis gratias purè idoneas.

RESPONSIO V.

Prædestinatio est etiam Angelorum, non quidem omnium, sed eorum tantum, qui steterunt, & in accepta à Deo sanctitate perseverarunt. Ita S. Thomas hic q. 23. ar. 1. ad 3.

Prob. 1. ex S. Augustino in Enchiridio c. 100. ubi ita loquitur: *Hæc sunt magna opera Domini, exquisita in omnes voluntates ejus, & tam sapienter exquisita, ut cum angelica & humana creatura peccasset, id est, non quod ille, sed quod voluit ipsa fecisset, etiam per eandem creaturæ voluntatem, qua factum est quod Creator noluit, impleverit ipse quod voluit, bene utens & malis, tanquam summè bonus; ad eorum damnationem, quos justè predestinavit ad poenam, & ad eorum salutem, quos benignè predestinavit ad gratiam;* quatenus scilicet, quantum ad rem præsentem pertinet, 1. Ex occasione malorum Angelorum contra Deum rebellionis, magis exarsit in mentibus sanctorum Angelorum zelus divinæ gloriæ. 2. Ex aspectu pænæ de malis Angelis absque mora sumptæ, aucto in bonis Angelis reverentia timore Dei in officio magis confirmati sunt, & experti Deum erga se benigniorem, majori gratitudinis affectu illi adhaerent. Falsum igitur est, quod nonnulli tamen confidenter dicunt, Augustinum loquentem de sanctorum Angelorum perseverantia, vel gloria illis data, nulquam uti prædestinationis nomine: nam manifestè loco citato tam attribuit sanctis Angelis prædestinationem, quam hominibus electis, tacito utriusque prædestinationis discrimine, ad quod de industria utitur hoc vocabulo, *benignè;* & manifestè significat Deum, summè bonum, lapsu malorum Angelorum, à se permisso, bene usum esse ad exequendam prædestinationem sanctorum, eorumque perseverantiam promovendam, & consummandam.

Prob. 2. Ratione. Quia Deus ratione prius, quam quidquam decerneret, & consequenter ratione prius, quam veller Angelos creare, illoque ad statum supernaturalem elevare, per scientiam futuribilem norat, quid quilibet Angelus possibilis, si eum creare & ad statum supernaturalem elevare veller, acturus aut non acturus esset, si tali vel tali auxilio gratiæ adjuvaretur; ac proinde norat, quod hi Angeli, si crearentur, & ad statum supernaturalem elevarentur, in accepta sanctitate permanerent, si his; non permanerent, si illis tantum auxiliis adjuvarentur. Ergo si non solum voluit creare & ad statum supernaturalem elevare hos Angelos, sed etiam illis conferre hæc potius, quam illa auxilia, voluit ex directione scientiæ, qua certò & infallibiliter norat illos cum his, & non illis gratiæ auxiliis, in sanctitate perseveraturos, & consequenter, repudiatis auxiliis merè sufficientibus, voluit illis auxilia efficacia, & cum assecutione gloriæ connexa, cognita, proindeque voluit ut talia. Atqui hoc est predestinare. Ergo, &c.

Confirm. ex S. Augustino lib. 12. de civ. c. 9. ubi dicit sanctos Angelos in sanctitate perseverasse, aut quia intensiorem charitatem in creatione acceperant, aut quia potentiori auxilio adjuti fuerunt: *Aut minorem, inquit, acceperunt (Angeli reprobi) amoris divini gratiam, quam illi, qui in eadem perseverarunt: aut si utrique boni æqualiter creati sunt, istis mala voluntate cadentibus, illi amplius adjuti, ad eam beatitudinis plenitudinem . . . pervenerunt.* Ergo ex S. Augustino Deus non omnibus Angelis eadem gratiæ auxilia in tempore contulit, nec proinde omnibus eadem in æternitate preparavit; sed aliis majora, quibuscum erant perseveraturi non erant, aliis majora, quibuscum erant perseveraturi; & hoc fecit scienter, & ante prævisionem meritum quorumlibet vel demeritorum. Sed quid hoc aliud est, nisi alios negativè reprobasse, alios verò predestinasse? Ergo, &c.

Obj. 1.

Obj. 1. Prædestinatio est præparatio gratiæ ex natura sua efficacis. At gratia ex natura sua efficax non fuit præparata Angelis in æternitate: nam in tempore vel nullam gratiam actualem, vel non nisi versatilem acceperunt, sicut & primi parentes, quando fuerunt in statu innocentia: Deus enim illos reliquit in manu consilii sui, & dimisit in libero voluntatis arbitrio. Unde S. Augustinus lib. de corr. & grat. c. 10. sic loquitur: *Saluberrimè conseruimus, quod rectissime credimus, Deum . . . sic ordinasse Angelorum & hominum vitam, ut in ea prius ostenderet, quid posset eorum liberum arbitrium, deinde quid posset sue gratiæ beneficium, iustitiæque iudicium. Denique Angeli quidam, quorum princeps est, qui dicitur Diabolus, per liberum arbitrium à Domino Deo refuge facti sunt . . . ceteri autem per ipsum liberum arbitrium in veritate steterunt.* Hinc S. Doctor c. sequenti dicit, gloriam & ejus prærogativas, ut impeccabilitatem, respectu sanctorum Angelorum habere rationem præmii & mercedis, sicut habitura erat respectu primorum parentum, & eorum posteritatis, si perseverassent in statu innocentia: nunc verò post Adami lapsum esse donum gratiæ respectu electorum, quia nimirum non permittuntur libero voluntatis arbitrio, sola gratia versatili adjuto, sed per gratiam ex natura sua efficacem ad perseverantiam indeclinabiliter & insuperabiliter prædeterminantur, secundum propositum, quo Deus illos in æternitate misericorditer à massa perditionis discrevit, & prædestinavit ad gloriam. Verba autem S. Doctoris sunt: *Quid erit liberius libero arbitrio, quando non poterit seruire peccato, quæ futura erat & homini, sicut facta est & Angelis sanctis, merces meriti? Nunc autem per peccatum perdit bono merito, in his qui liberantur, factum est donum gratiæ, quæ merces meriti futura erat.*

R. neg. maj. Nam ad prædestinationem requiritur & sufficit, ut sit præparatio beneficiorum, quibus certissime salvabitur homo vel Angelus. At inquit: Homo vel Angelus nec salvabitur, nec salvari poterit certissime per illa beneficia, nisi sint gratiæ ex natura sua efficaces. R. hoc esse falsum. Nam sufficit, ut Deus præciet hominem vel Angelum salutem consecuturum esse per illa beneficia, si conferantur. Tunc enim homo vel Angelus per illa beneficia, quantumcumque ex natura sua repudiabilia sint, tanta certitudine salutem re ipsa consequetur, quanta certitudine Deus novit omnia, quæ novit, hoc est, summa certitudine. Hæc est doctrina S. Augustini, qui prædestinationis & salutis prædestinatorum certitudinem repetit, non à natura gratiarum, quas Deus prædestinatis præparat, sed ab infallibilitate & immutabilitate præscientiæ divinæ, ut patet v. g. ex lib. de bono persev. cap. 17. ubi ait: *In sua quæ falli, mutarique non potest, præscientia, opera sua futura disponere, id omnino nec aliud quidquam est, nisi prædestinare.* At inquit adhuc: De ratione prædestinationis est, ut Deus vi illius prædestinatum prædeterminet ad opera salutaria, & maximè ad perseverantiam finalem. Atqui nisi prædestinatio sit præparatio gratiarum ex natura sua efficacium, Deus vi prædestinationis non prædeterminat prædestinatum ad, &c. Ergo, &c. R. n. maj. Nam de ratione prædestinationis solum est, ut Deus per illam præparet in æternitate, & ita vi illius in tempore subministret media prædestinato, quibuscum in sanctitate & bonis operibus perseveraturus est certissime. Ad hoc autem non requiritur ut media illa sint gratiæ ex natura sua efficaces. At inquit denique: S. Augustinus docet homines electos, vi prædestinationis suæ, quam post absolutam lapsum Adami prævisionem factam esse tenet, à Deo prædeterminari saltem ad perseverantiam finalem. R. ita esse, & nos S. Doctoris in hac re mentem libentissime sequi. At juxta mentem S. Augustini, homines electos ad perseverantiam finalem determinat Deus, non illis gratias aliquas actuales ex natura sua efficaces & prædeterminativas conferendo, sed illis

Simonnet Theol. Tom. I.

præparando & procurando decessum in statu gratiæ independentem ab ipsis. Quod enim hoc tempore moriantur, non ab ipsis, sed à sola præordinatione divina dependet. Porro cum Deus non poterit hoc pacto perseverantiam finalem procurare Angelis sanctis, qui immortales erant, procuravit illis, adjuvando illos quomodo sciebat illis congruere, ut in sanctitate, in qua creati erant, non solum permanere possent, sed etiam re ipsa permanerent; quo etiam pacto, si voluisset, homini in statu innocentia perseverantiam procurasset, & si procurasset, non procurasset nisi vi prædestinationis suæ, qua hominem ad perseverandum in statu innocentia prædestinasset: sicut Angelis sanctis perseverantiam modo explicato non procuravit, nisi vi electionis & propositi sui, quo illos ad perseverandum in sanctitate, in qua creati sunt, prædestinavit. Ex quibus apparet ad rationem prædestinationis solum requiri, ut Deus certissime præparet in æternitate, & in tempore procuret perseverantiam prædestinati, quocumque tandem modo procuret.

Ad reliqua, quæ in objectione sunt addita, R. Adversarios omnino aberrare à sensu & mente S. Augustini. Cum enim dicitur S. Doctorem ita loqui locis allegatis, quia putavit Deum Angelis & homini innocenti gratias tantum, ut loquuntur, versatiles dedisse, & hominibus, quos prævio Adami lapsu prædestinavit, dare gratias ex natura sua efficaces, tanquam in hoc statu ad bonum faciendum & malum vitandum necessarias, dare, inquam, reliquis hominibus rejectis, & in massa perditionis derelictis, nihil à mente S. Doctoris alienum magis dici potest. Itaque juxta mentem S. Doctoris, Deus ostendit in Angelis quid posset eorum liberum arbitrium, in eorum libero arbitrio, supernaturali gratia adjuto, perseverantiam eorum dimittendo, & res ita ordinando, ut eorum aliqui, ipso permittente, caderent, reliqui, ipso tamen specialiter providente, ut dicit S. Doctor lib. 12. de Civ. c. 9. starent. Similiter Deus in primo homine ostendit, quid posset ejus liberum arbitrium, ejus libero arbitrio, eximii gratiæ donis instructo, perseverantiam in statu innocentia committendo, nec malum illius usum impediendo. In statu verò naturæ lapsæ Deus ostendit, quid posset suæ gratiæ beneficium, & justitiæ iudicium, suæ quidem gratiæ beneficium in hominibus ex pura misericordia prædestinatis, non solum gratuito movendo illos, quomodo illis congruit, ut tentationes adversitatisque vincant, & bonum velint, atque perficiant, sed etiam velint, atque perficiant usque in finem, non illos intrinsecè ad bonum prædeterminando, sed infallibiliter illis bonam mortem procurando, quod præstat vel rapiendo illos, antequam cadant, vel postquam ceciderunt, relinquendo illos, donec resurgant, & ad justitiæ statum redeant: justitiæ verò suæ iudicium in hominibus reliquis, qui vel nunquam justificantur, vel justificati, iterum ad statum peccati relabuntur, & antequam respiciant, ex hac vita decedunt. Nam si Deus vellet, justificarentur, & justificati ante casum raperentur, aut post casum in hac vita manerent, donec amissum gratiæ statum recuperarent. Quod cum non fiat, iustissimo, licet occultissimo Dei iudicio non fit. Unde apparet in hoc statu naturæ lapsæ perseverantiam finalem non in bono aliquo liberi arbitrii usu, sed in bona morte, seu in decessu in statu justitiæ consistere, qui decessus est purum gratiæ divinæ beneficium. Non enim est in potestate hominis, ut hoc tempore, quo in statu gratiæ decederet, potius quàm alio, moriatur; sed est in potestate solius Dei, qui terminos vitæ omnibus hominibus pro suo beneplacito constituit, tanquam supremus vitæ & necis arbiter.

Denique, cum Sanctus Augustinus dicit Angelis sanctis, qui steterunt, retributam esse gloriam, tanquam mercedem meriti, & pariter retribuendam fuisse homini, si permanisset in statu innocentia; nunc verò gloriam esse merum gratiæ donum, quia bonum meritum, cujus gloria præmium fuit in Angelis sanctis, & fuisset in homine innocente, perseverante in statu innocentia, per Adami peccatum perditum est;

G 4 cum,

cum, inquam, hoc dicit S. Augustinus, loquitur de gloria relatè ad perseverantiam, quæ in Angelis, qui in sanctitate permanserunt, fuit meritoria, & fuisset in homine innocente, si perseverasset in statu innocentie; nunc verò post lapsum Adami est merum gratiæ donum, quia nunc non in bono usu liberi arbitrii, quantumvis elevati, & per gratiam supernaturaliter adjuti, sicut prius consistebat in Angelis, & homine innocente, sed in bona morte consistit, quæ merum est divinæ misericordiæ beneficium: unde homo per peccatum primi parentis amisit bonum perseverantiæ meritum. Quare in Angelis, qui steterunt, gloria tanquam merces perseverantiæ merito reddita fuit, & reddita fuisset in homine innocente, si in statu innocentie permansisset; nunc verò relatè ad perseverantiam finalem, est merum donum gratiæ, quia ipsa finalis perseverantia est merum gratiæ donum. Quod non impedit, ne gloria etiam in præfenti statu naturæ lapsæ rationem habeat mercedis & præmii relatè ad bona opera, in statu justitiæ facta: sunt enim meritoria de condigno gloria, quæ proinde illis tanquam merces debetur, & re ipsa, ut fides docet, retribuitur, posita tamen finali perseverantia, tanquam conditione sine qua non gloria, neque ut merces, neque ut hereditas datur. Dicere autem quòd S. Augustinus senserit bona opera, in statu justitiæ facta, fuisse merita in Angelis & homine innocente, quia fuerunt in Angelis & homine innocente à libero arbitrio, sola gratia versatili adjuto, nunc verò esse dona gratiæ, quia sunt à voluntate per gratiam inspirationis prædeterminata, merum commensurum est. Præterea, sic bona opera in Angelis & homine innocente fuerunt bona merita, ut fuerint etiam gratiæ dona. Similiter bona opera in præfenti statu ab homine justo facta, sic sunt gratiæ dona, ut sint etiam hominis justii bona merita, ut docet S. Augustinus, & est de fide.

Obj. 2. Prædestinatio est propositum miserendi. Ad propositum miserendi locum habere non potuit in Angelis, qui steterunt: nam propositum miserendi supponit miseriam peccati in eo, cujus Deus decrevit misereri. Angeli autem, qui steterunt, nunquam experti sunt miseriam peccati; nunquam enim peccaverunt. Ergo in illis locum habere non potuit prædestinatio. Hanc objectionem proponit S. Thomas hic q. 23. ar. 1. ad 3. & sic respondet: *Ad tertium dicendum, quod prædestinari convenit Angelis, sicut & hominibus, licet nunquam fuerint miseri. Nam motus non accipit speciem a termino a quo, sed a termino ad quem. . . . nihil refert ad rationem prædestinationis, utrum aliquis prædestinetur in vitam æternam à statu miseriæ, an non: quia nimirum, ut dicit S. Doctor in O. tota essentia prædestinationis consistit in eo, quòd sit ratio transmissionis creature rationalis in finem vite æternæ, in mente scilicet divina exiens hoc est, preparatio & dispositio in mente divina mediæ, quibus creatura rationalis in finem vite æternæ infallibiliter in tempore transmittitur, sive à statu peccati transmittatur, quia in se vel in alio peccavit, sive non transmittatur, quia nunquam peccavit neque in se, neque in alio. Unde quòd creatura rationalis in tempore à statu peccati transmittatur in finem vite æternæ, accidentarium est prædestinationi, ut sic, & ita prædestinationi ut sic accidentarium est, quòd creatura rationalis non fuerit ab æterno prædestinata in vitam æternam, nisi post absolutam prævisionem alicujus peccati, & sic ab æterno fuerit à statu peccati prædestinata in vitam æternam.*

R. 2. dist. maj. Prædestinatio facta post absolutam prævisionem alicujus peccati, est propositum miserendi, C. maj. Facta sine tali prævisione, N. maj. Et concessa min. dist. conseq. Ergo prædestinatio, facta post absolutam prævisionem alicujus peccati, locum habere non potuit in Angelis, qui steterunt, C. conseq. Facta sine tali prævisione, N. conseq. Sed sic adhuc dist. maj. Prædestinatio est propositum miserendi relatè ad homines, C. maj. Relatè ad Angelos, N. maj. Ratio disparitatis est, quia Angeli, qui steterunt, & in quos solos cadit prædestinatio divina, neque in

se, neque in alio unquam peccaverunt, & sic neque in se, neque in alio peccatori, prævisi fuerunt à Deo in æternitate. Unde, propriè loquendo, Deus in æternitate nec habuit, nec habere potuit propositum illis miserendi; sed solum habere potuit, & habuit propositum illis beneficiendi. Ut verò inter homines, qui salvantur, & consequenter inter homines, qui prædestinati fuerunt ad salutem (nam ii tantum salvantur, qui ad salutem prædestinati fuerunt,) nullus est, qui non peccaverit in Adamo, ita & nullus est, qui commiseratione divina non ceget, ut salvetur. Unde nullus est relatè ad quem prædestinatio divina non sit propositum miserendi.

Dices. Prædestinatio hominum facta est ante absolutam peccati originalis prævisionem. Ergo non est magis propositum miserendi, quam prædestinatio Angelorum. *R. 1.* Etiam dato, quòd prædestinatio hominum facta fuerit ante absolutam prævisionem peccati originalis, adhuc tamen illam includere propositum miserendi. Cum enim omnis homo, naturali via ab Adamo deicendens, in illo peccante peccaverit, nullus salvari potest, nisi peccatum illud ipsi misericorditer condonetur, & vel à statu miseriæ præservetur, ut B. Virgo; vel saltem, si aliquandiu in eo fuit, ab eo ad statum justitiæ transferatur, quod fieri non potest à Deo sine proposito miserendi. *R. 2. neg. ant.* cujus oppositum constanter tenuit S. Augustinus. Unde sanctorum hominum prædestinationem definit lib. de bono periev. c. 14. *Præscientiam & præparationem beneficiorum, quibus certissime liberantur, quicumque liberantur, à massa scilicet perditionis, hoc est, ab universo genere humano, quod per peccatum sui capitis massa quædam damnata factum est, misericorditer leceruntur, & selignantur, ad vitam æternam infallibiliter perducendi.* Præterea, prædestinationem hominum non nisi post absolutam peccati originalis prævisionem factam esse, manifestè docent, aut saltem supponunt Scripturæ sacræ. Nam Apostolus ad Rom. c. 9. præoccupans querelas eorum, qui de Deo exultant, quòd non omnes, sed aliquos tantum, aut hunc potius quam alium prædestinari, sic loquitur: *Non volentis, neque currentis, sed miserentis est Dei. . . . cujus vult misereri, & quem vult indur. . . . An non habet potestatem singulus luti ex eadem massa facere aliud quidem vas in honorem, aliud verò in contumeliam?* Porro ex dictis hæctenus hoc Articulo facillè habetur integra notio prædestinationis hominum, de qua ex professo agimus. Pro quo fit,

COROLLARIUM.

Prædestinatio est præscientia & propositum Dei, quibus certi homines, à massa perditionis misericorditer separati, per media infallibilia ad portum salutis æternæ diriguntur, & perducuntur.

Expl. Prædestinatio dicitur, 1. Præscientia, & propositum: nam est preparatio, & dispositio mediæ cum salute connexorum: hæc autem preparatio seu dispositio consistit in duplici actu, nempe in actu, quo intellectus divinus cognoscit media cum salute connexa, ut talia; & actu, quo divina voluntas media illa eligit & approbat. Hoc ipso enim media, quibus prædestinatus ad salutem in tempore dirigetur, sunt disposita & præparata in mente divina: cum in Deo mediæ, quibus prædestinatus ad salutem dirigitur, dispositio & preparatio, activè sumpta, nec sit, nec possit aliud esse, quam scientia, qua certè & infallibiliter Deus novit cum talibus mediis, si adhibeantur, talem perventurum ad salutem, ut talis pro tali efficaciter approbata, sicque determinata ad negotium salutis illius dirigendum, ut fusiùs supra dictum est.

Dicitur 2. Dei, quia solius Dei est prædestinare: sicut enim solius Dei est creaturam rationalem beare, ita solius Dei est in æternitate sua disponere & preparare creaturæ rationali media, quibuscum in tempore collatis pervenire possit, & perveniat ad beatitudinem, juxta illud Psalm. 83. *Gratiam & gloriam dabit Dominus.* Dicitur 3. Homines, quia hic non de Angelorum, sed hominum prædestina-

tione